

KHOẢNG TRỜI THÔNG HOA VÀ GIÓ

Lê Quang Kết

Đà Lạt và ngàn thông. Nếu không có ngàn thông không hiểu Đà Lạt sẽ ra sao? Chưa ai hình dung nổi điều kỳ quặc ấy cả. Ôi, Đà Lạt và ngàn thông! Cái ngày đầu tiên Alexandre Yersin thám hiểm và phát hiện cao nguyên Langbian (Lâm Viên) cũng bắt đầu từ thông: *“Cảm tưởng của tôi thật sống động, khi từ rừng thông ra, tôi đặt chân lên bờ một cao nguyên rộng lớn trơ trụi và mấp mô... Sự mát lạnh của khí trời làm tôi quên đi mệt nhọc. Tôi chạy hết tốc lực lên xuống những quả đồi y như một cậu học sinh phổ thông...”*. Nhà thơ Lâm Thị Mỹ Dạ lại cảm nhận “Một ngày Đà Lạt” với câu thơ tâm thức màu xanh: *“Như em lạc vào tình yêu của anh/ Ôi màu xanh, màu xanh, màu xanh/ Thấm trong mưa màu xanh kỳ lạ quá/ Đường trong cây thấp thoáng nhà trong lá...”*. Đọc dòng thơ tôi liên tưởng về sự đính kết thẩm mỹ tuyệt vời của thiên nhiên- Thông với Đà Lạt như sông Hương với Huế hay biển với Nha Trang...

Đà Lạt lưng chừng giữa ngàn thông xanh biếc. Hình như thông ấy chẳng lúc ngơi nghỉ. Thông hát. Thông reo. Thông vi vu. Thông tự tình. Thông rì rầm trò chuyện... Thông hiện hữu với người Đà Lạt khắp chốn. Thông trên đồi cao. Thông dưới trũng thấp. Thông che mát người đi. Thông cao cao hai bên đường phố. Thông soi bóng mặt hồ. Thông mừng ngày hội ngộ. Thông chứng kiến chia ly. Thông lan xa ngoại vi và vươn mãi tận thung sâu... Không chỉ thế,

tao nhân mặc khách- văn chương nghệ thuật kim cổ đã thi vị- nhân hóa và tụng ca thông. Thông- đất cằn sỏi đá mà vươn thẳng tươi xanh. Thông- chàng trai gân guốc sức đôi mươi. Thông- khí tiết bậc chính nhân quân tử. Con người thơ hăm hở hành xử như Uy viễn tướng công cũng mơ làm thông đứng giữa cheo leo vách đá trơ với giá rét *“Kiếp sau xin chớ làm người/ làm cây thông đứng giữa trời mà reo...”*. Với người Đà Lạt, thông còn chứng kiến tình yêu hạnh phúc. Họ đùa vui, hẹn hò, tình tự, hờn dỗi bên thông. Họ nhặt trái thông kết tràng hoa nói lời hẹn ước. Họ thăm thì to nhỏ niềm yêu nỗi khổ với thông. Họ khắc tên mình và người yêu lên thông với tâm nguyện đôi lứa chẳng thể chia lìa...

Người khách lạ bên quây hoa bất chợt hỏi: Hoa gì biểu trưng cho Đà Lạt? Sẽ chẳng có câu trả lời viên mãn- bởi đây là thành phố của ngàn hoa. Phố chợ hoa ngập lối. Những quây hoa trông xa như hàng vạn hạt cườm rơi vãi lóng lánh đủ sắc màu. Những cô hàng hoa duyên dáng miệng cười mời khách. Đà Lạt có mai anh đào bản địa- nó là sự hôn phối giao thoa của mai phương Nam và đào xứ Bắc. Bông hoa kết cánh như mai nhưng có màu hồng thắm của đào. Phượng

tím Đà Lạt có nguồn gốc bên kia Thái Bình Dương Nam Mỹ xa xôi- khác với phượng đỏ hoa nở mùa hè còn phượng tím lại nở cuối đông và tím tím suốt mùa xuân. Đà Lạt có pensée người Pháp đưa sang hồi đầu thế kỷ trước- tuổi mực tím gọi pensée là hoa học trò- những buổi nghỉ học họ nhật hoa ép vào tập vở ghi lưu bút ngày xanh. Đà Lạt còn là xứ sở của hồng của lan- nhiều nhiều lắm: hồng phấn, hồng chàm, hồng luân vũ, hồng trắng, hồng vàng, hồng nhung...rồi vệ hải, hồng lan, bạch lan, hoàng lan, thủy tiên, long diêm, gấm đất...

Đà Lạt có mimosa, hoa màu vàng lá màu xám trắng như có cả sương mù và thác bạc làm chàng nhạc sĩ đất phương Nam phải ngập ngừng chất vấn: *"Mimosa, từ đâu em tới đất này? Đà Lạt đôi núi trập trùng. Đà Lạt trời mây nước mênh mông..."*.Chớm thu hoa trạng nguyên đỏ thắm, dã quỳ vàng rực nở đầy ven đường Đà Lạt. Sáng sớm sương bay la đà trên từng vạt cỏ- cả thành phố mờ mờ ảo ảo, thực thực hư hư. Thả bộ một vòng hồ Xuân Hương, bắt chợt nhìn nghiêng – thiếu nữ Đà Lạt má ửng hồng trong nắng sớm.

Cuối hạ, trời Đà Lạt như thấp hơn với những cơn mưa chiều. Gió mơn man đuổi nhau quanh những đồi thông làm mặt hồ lăn tăn gợn sóng. Gió mang theo những chùm thông rải đều khắp phố vắng. Gió phổ núi lạ lắm- chẳng nơi nào như thế cả. Người Đà Lạt đi xa mang theo thứ gió ấy để nhớ về chốn cũ. Đêm đêm nằm trở giấc nghe rừng thông xào xạc gió. Một âm thanh lạ tai, có đủ cung bậc thang âm như

dàn bè trầm của một bản đồng ca tấu lên, giai điệu trầm buồn nhưng du dương êm ái. Một chút lạnh ở đâu đó làm ta giật mình kéo thêm chăn và trở giấc- tâm cảm về một tình yêu Đà Lạt.

Lê Quang Kết